

vzel vodstvo pripravljalnega odbora, naslednje leto pa predsedstvo novo ustanovljenega Muzejskega društva. Od tedaj že ves čas — razen v vojnih letih — predseduje društvu, ki je v začetnih, najtežavnejših letih samo upravljalo muzej, od nastavitve upravnika leta 1948 pa delovalo kot neuradni družbeno-upravni organ. Iz meseca v mesec vodi seje, ki jih je bilo doslej že blizu 200, občne zbere in strokovne sestanke. Od leta 1956 predseduje tudi muzejskemu svetu oziroma svetu zavoda za spomeniško varstvo, hkrati pa kot član občinske urbanistične komisije in sveta za urbanizem sodeluje tudi pri urbanističnem razvoju Loke. Na pobudo in s pomočjo loških političnih faktorjev je več mesecev proučeval arhive v Münchnu in obogatil naš muzejski arhiv s pomembnim, izbranim in dragocenim gradivom, kakršnega nima noben drug kraj na Slovenskem. Strokovno pomaga pri urejevanju Loških razgledov in zvesto sodeluje s svojimi prispevki. V vsakem letniku je vsaj en njegov članek. Z njimi odkriva pomembne momente iz preteklosti. Loke.

Kakor ima muzej namen, da iz preteklosti uči za prihodnost, tako ima počastitev življenjskega jubileja namen, na se ne le ozremo nazaj na jubilatovo delo in se mu zanj zahvalimo, temveč mu hočemo izraziti želje in priporočila tudi za bodoče. Pravila društva sicer ne navajajo funkcije »stalni predsednik«, vendar upamo, da bo naš ugledni dr. Pavle Blaznik ostal predsednik društva in na tem mestu storil vse, kar je s tem položajem povezano, dokler bo zmožeg. To naj bo še dolgo, časa. Pričakujemo, da bo svojim temeljnim delom iz zgodovine loškega ozemlja dodal še krono: zgodovino Loke same. Želimo, da bi spet postal samo Ločan, da bi se preselil v Loko in vodil proslave ob tisočletnici Loke ter tod preživel še dolgo vrsto let ob dobrem zdravju in v zadovoljstvu, krepak, odločen in delaven, kakršnega pozna in ceni naša kulturna javnost.

Francè Planina

K PROBLEMU NASTANKA BITNJA NA SORSKEM POLJU

V maju 1962 so delavci odkrili in delno uničili tri staroslovanske grobove v Srednjem Bitnju. En grob je bil pa povsem uničen že prejšnje leto.¹ Najdba je navzlic skromno ohranjenim predmetom dragocena; saj predstavlja važno

dopolnilo k ustanovni listini loškega gospodstva iz leta 973, ki omenja na loškem ozemlju neposredno štiri naselja: Staro Loko, Suho, Žabnico in Selca. Da je bilo loško ozemlje že pred 973 rahlo naseljeno tudi izven teh naselbin, je bilo že doslej možno sklepati iz ostalih slovenskih imen, ki jih srečamo tudi v darilnih listinah tistega časa (n.pr. Sorška Dobrava, Stresov brod, Pečana). Z najdbo staroslovanskih grobov v Srednjem Bitnju, ki se jim bodo ob sistematični preiskavi nedvomno pridružili še številni primeri, smo dobili nov, konkreten dokaz o poselitvi Sorškega polja v predfreisinski dobi.

Ob najdbi staroslovanskih grobov v Srednjem Bitnju meni Valič, da je s tem ovržena moja trditev, češ da je vas nastala naenkrat in po načrtu.² To mnenje je pa seveda nevzdržno, o čemer sem pisal že na drugem mestu.³ Menda ne bo nihče resno trdil, da je bila npr. stara, v predfreisinski dobi obstoječa Žabnica v osnovi vrstna vas s programi in da je po tem vzorcu zemljiški gospod ob sistematični kolonizaciji Sorškega polja obstoječe naselje samo dopolnil in razširil. Povsem jasno je, da je zemljiški gospod pri načrtnem naseljevanju napravil križ čez ondodna stara naselja in hkrati pregazil tamkajšnje poljsko razdelitev. Zemljo je načrtno razdelil med koloniste, ki jih je v razmeroma precejšnjem številu presadil z Bavarske, verjetno pa pritegnil k njim tudi staro, tamkaj naseljeno slovensko prebivalstvo. Tako je nastalo povsem novo, načrtno zgrajeno vrstno naselje Žabnica, enako tudi Bitnje kot nadaljevanje Žabnice. Istočasno je bila seveda med koloniste po hubnem sistemu razdeljena tudi zemlja, brez ozira na staro ureditev, ki ji na žabniško-bitenjskem hubnem polju nikjer ni najti sledu. Vrstni naselji Žabnica in Bitnje s progasto poljsko razdelitvijo sta mogli torej nastati le po načrtu ob sistematični kolonizaciji.

Opombe: 1. A. Valič, Staroslovansko grobišče v Smokuču pri Zirovnici in Srednjem Bitnju pri Kranju, Arheološki vestnik XIII—XIV, 1962-63, str. 570. — 2. A. Valič, o. d., str. 573. — 3. Zgodovinski časopis XIV, 1960, str. 265.

Dr. Pavle Blaznik

NOVOSTI V LOŠKEM MUZEJU NA PROSTEM

Loški skansen na grajskem vrtu je v letošnji sezoni doživel bogato razširitev, ki je plod truda vsega muzejskega kolektiva. Postavitev novih objektov in